

A TAKETORI MONOGATARI DALAI

1,

Umi jama no micsi ni kokoro o cukusihate
naisi no hacsí no namida nagareki

Végtelen tengeri és hegyi utakon teljes erőmet bevettem,
és a köcsészéért véres könnyeket hullattam

A versben rendkívül sok a kétértelmű szó, ami a japán dal egyik jellegzetes technikai fogása. Egy bizonyos szó az olvasóban rögtön felidéz egy másik szót is, így a vers sokkal mélyebb értelmet kap. Pl: kokoro o cukusihate = teljes erőbedobással + cukusi = Kyushu sziget régi elnevezése + hate = távoli határ; isi no hacsi = köcsésze + csi no namida = véres könnyek

Vagyis a sorok mögött az is megbújik, hogy egy végtelenül hosszú Kyushutól Indiáig tartó út áll a vers költője mögött.

2,

Oku cuju no hikari o dani zo jadoszamasí
ogurajama nite nani motomekemu

(Ha valódi lenne) Akkor legalább egy harmatcseppnyi fénye lenne.

A félhomályos Ogura hegyen vajon mit kerestél?

A csésze, amit a herceg hozott, természetesen nem Buddha csészéje, hanem hamisítvány. Tehát nem Indiából, hanem egy a fővároshoz közel eső hegyi templomból származik. Erre jött rá a hercegnő, és e szavakkal leplezi le a csalót.

3,

Sirajamani aeba hikari no uszuruka to
hacsi o szutetemo tanomaruru kana

Talán azért halványodott el a fénye, mert a te fényed elnyomta.
A csészét eldobtam és veleegyütt szégyenemet is, de még remélek.

A verset, ha szó szerint fordítjuk, így kezdődik: Mivel fehér heggel találkozott, a fénye elhalványult. A fehér hegy az előző versben szereplő Ogura = Sötét hegy ellenpárja, vagyis fényesen tündöklő hegy. Ez nem más mint maga a hercegnő. A 'hacsi o szutetemo' kifejezés kettős jelentésű: 1. eldobni a csészét 2. megszabadulni a szégyentől.

4,

Itazurani mi va nasitsutomo tama no eda o
teorade tada ni kaerazaramasi

Még ha bele is pusztultam volna, de anélkül nem tértem
volna vissza, hogy a drágaköves ágat kezemmel le nem töröm

5,

Kuretake no jojo no taketori nojama ni mo
szajava vabisiki fusi o nomi misi

Én már hosszú évek óta bambuszgyűjtő vagyok, de ilyen szörnyűséget
sem a mezőkön, sem a hegyekben nem tapasztaltam

Szintén több olyan szó szerepel, amelyek több jelentéssel bírnak: jojo = 1.
hosszú évek, generációk 2. bambusz szára (pontosabban annak egy darabja) ;
fusi = 1. alkalom, esemény 2. a bambusz szárán található bűtyök

Tehát csupa olyan szó, ami a bambusszedővel van kapcsolatban.

A vers mögött az az esemény áll, hogy az egyik herceg elmeséli kalandjait
(aminek persze fele sem igaz), amit az öregember elhülve hallgat, és végül így ad
hangot megrendülésének.

6,

Vaga tamoto kjó kavakereba vabisisza no
csigusza no kazu mo vaszurarenubesi

Mivel ma megszáradt a ruhám ujja, biztosan
elfelejtem a számtalan keservet is.

A nedves ruhaujjnak több jelentése van, egyrészt utal arra, hogy éppen most tért
vissza hosszú tengeri útról, és még teljesen át van ázva, másrészt a nedves
ruhaujj állandó szereplője a szerelmes verseknek. Arra utal, hogy hősünk
szerelmi bánatában telesírta ruháját, és a könnyek még nem száradtak fel. Vagyis

az első sornak van egy olyan jelentése, hogy vége a szerelmi bánatnak, és a közeli beteljesedés felett érzett öröm a könnyeket is felszárította.

7,

Makoto ka to kikite micureba koto no ha o
kazareru tama no eda ni zo arikeru

Ahogy hallgattalak azon gondolkodtam, tényleg valódi-e, de hogy
megnéztem, bizony szóvirágok ékesítették a drágaköves ágat.

A hercegnő így reagált, amikor kiderült, hogy hamisítványt hoztak neki.

8,

Kagiri naki omoi ni jakenu kavagoromo
tamoto kavakite kjó koszo va kime

Végtelen szerelmem tűzében sem ég el ez a bunda.
Ruhám ujja megszáradt, ma fel fogom venni.

Egy mondabeli bundáról van szó, amit egy vulkánban lakó egér (patkány?)
szőréből szőttek, így azt nem fogja a tűz.

9,

Nagori naku moju to siriszeba kavagoromo
omoi no hoka ni okite mimasi o

Ha tudtam volna, hogy úgy elég, hogy nyoma sem marad
akkor nem aggódom, és a tüztől távoltage nézegettem volna a bundát.

10,

Tosi o hete nami tacsijoranu Szumi no e no
macu kai nasi to kiku va makoto ka

Hosszú éveken át nem jöttél el hozzám. Igaz a szóbeszéd,
miszerint nincs kagyló és ezért várni sem érdemes?

A hercegnő ettől a kérőjétől azt kérte, hogy hozza el neki az ún. könnyű szülést
elősegítő kagylót. A kérő megpróbálja a lehetetlent, de közben balesetet szenved.
A vers erre utal.

11,

Kai va kaku arikeru monoo vabihatete
sinuru inocsi o szukui ya va szenu

Már ezért (a levélért) megérte nekem, de szörnyen szenvedek
nem mentenéd meg halálba tartó életem?"

A kérő válasza az előző versre. A sorok mögött ez a kérdés bújik meg: A kért
kagylót ugyan nem szereztem meg, de ennek ellenére légy a feleségem, és akkor
a balesetemből is biztosan fel fogok épülni.

12,

Kaeru sza no mijuki monouku omoete
szomukite tomaru Kaguja hime jue

Keserves az út hazafelé, ezért meg-meg állva hátranézek
Mindez Kaguja hercegnő miatt, aki parancsom ellenére itt marad.

A császár verse, aki szintén feleségül szeretné venni a hercegnőt, ezért ellátogat hozzá. A hercegnő erről hallani sem akar, visszautasítja őt. A császár ezzel a verssel fejezi ki érzéseit.

13,

Mugura hau sita ni mo tosi va henuru mi no
nani ka va tama no utena o mo minu

Vajon mi keresnivalóm van egy pompás palotában nekem,
aki éveken át indával benőtt (szegényes) helyen éltem.

Kaguya hercegnő válasza az előző versre.

14,

Ima va tote ama no hagogomo kiru ori zo
kimi o avare to omoiidekeru

Ezennel eljött a pillanat, amikor felveszem az égi tollruhát
és közben szomorúan gondolok rád.

Kaguja hercegnő császárnak szánt verse. A mű végén kiderült, hogy ő tulajdonképpen nem emberi lény, hanem a Holdról származik. Most eljöttek érte, hogy visszavigyék otthonába, és ő ezzel a verssel búcsúzik. Az 'égi tollruha' különleges tulajdonsága az, hogy aki azt felveszi, annak megszűnnek korábbi érzései.

15,

Au *koto* mo *nanida* ni ukabu vaga *mi nika*
sinanu kuszuri *o nani* ni *kahas* emu

Mivel nem találkozhatunk egész testem könnyben úszik.
Mit is kezdhetnék az örök életorvosságával.

A császár verse. Kaguja hercegnő mielőtt hazament volna, ajándékként otthagya az ún. örök élet orvosságát. A császár végtelen szerelmi csalódása miatt nem él az ajándék nyújtotta áldással, hanem megparancsolja katonáinak, *hogy* az orvosságot (az örök élet elixírjét) égessék el. Ekkor születik ez a *dal*.